

ingediend op **1344** (2021-2022) – Nr. 2
1 februari 2023 (2022-2023)

Amendementen

op het voorstel van resolutie

van Gwenny De Vroe, Sofie Joosen, Tinne Rombouts,
Allessia Claes, Bart Dochy en Axel Ronse

over de evolutie naar een proefdier vrije toekomst
in Vlaanderen

Documenten in het dossier:
1344 (2021-2022) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

AMENDEMENT Nr. 1**voorgesteld door Meyrem Almaci****In het derde streepje, punt 2° vervangen door wat volgt:**

- "2° a) voor Vlaanderen een Afbouwschema voor Dierproeven uit te werken, naar Nederlands model, waarbij het aandeel dierproeven dat ernstig leed veroorzaakt, snel wordt afgebouwd;
- b) in dat kader:
- 1) prioritair werk te maken van de ontwikkeling en verspreiding van alternatieven voor dierproeven op alle soorten van primaten;
 - 2) in tweede instantie te streven naar volwaardige alternatieven voor alle proeven op hogere gewervelde diersoorten, zoals onder meer paarden, honden, katten, varkens en alle herkauwers;
- c) een stappenplan vast te leggen om te komen tot innovatieve alternatieve onderzoeksmethoden voor alle proeven op gewervelde dieren (naast alle zoogdieren ook amfibieën, reptielen, vogels en vissen) en voor de uitfasering van dierproeven op gewervelde dieren in Vlaanderen;
- d) daartoe streefcijfers per jaar vast te leggen wat de vermindering van het aantal proeven betreft en dat per diersoort en per vakgebied;
- e) daar zelf ook rekening mee te houden bij het uitreiken van milieuvergunningen voor onderzoeksinstituten en andere vergunningverleners daar eveneens toe aan te zetten;
- f) in dat kader vivisectie op dieren voor louter educatieve doelen geheel uit te sluiten;
- g) een Vlaams fonds op te richten voor proefdiervrije innovaties, naar Nederlands voorbeeld;
- h) in voldoende financiële middelen te voorzien binnen de Vlaamse begroting voor de spijziging van dit fonds en voor het onderzoek naar alternatieven voor dierproeven en in dat kader:
- 1) burgers ook de kans te geven om mee te participeren in de financiering van dergelijke alternatieven;
 - 2) een heffing in te stellen op het gebruik van proefdieren;
 - 3) deze heffing af te stemmen op het soort proefdieren dat gebruikt wordt en op de beschikbaarheid van alternatieve methoden voor bepaalde testprocedures;".

AMENDEMENT Nr. 2**voorgesteld door Meyrem Almaci****Aan het derde streepje, 4°, een punt c) toevoegen, dat luidt als volgt:**

- "c) in het verlengde van het streefbeeld opgemaakt door de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW) voor neurologisch en eventueel ook kankeronderzoek, volgende alternatieve technieken ter vervanging van dierproeven actief aan te moedigen, zoals ook aangegeven in de conceptnota voor nieuwe regelgeving van Gwenny De Vroe, Willem-Frederik Schiltz, Els Ampe, Stephanie D'Hose, Maurits Vande Reyde en Freya Saeys over de zoektocht naar een proefdiervrije toekomst in Vlaanderen (Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 777/1-2):
- 1) iPSC-technologie, organoïden en organs-on-chips. De afkorting iPSC staat voor induced pluripotent stem cells; dat zijn volwassen, gedifferentieerde cellen die worden geherprogrammeerd tot embryonale stamcellen. Organoïden zijn driedimensionale celstructuren: het zijn in zekere zin miniatuurorganen,

- waardoor een anatomie op microschaal ontstaat. Organs-on-chips imiteren tot op zeker niveau een lichaam door via computerchippductietechnieken zeer kleine devices te maken waarin uiteenlopende soorten cellen zich bevinden die ook met elkaar interageren (zoals in een lichaam);*
- 2) niet-invasief onderzoek bij de mens. Het gaat voornamelijk om beeldvormend onderzoek, waarbij levende menselijke hersenen in actie kunnen worden bestudeerd;*
 - 3) hergebruik van (big) data en lichaamsmateriaal. Het gaat om het delen van grote hoeveelheden informatie en biologisch materiaal (bijvoorbeeld hersenweefsel van overleden personen). Mogelijke hindernissen zijn veel meer van organisatorische en juridische aard;*
 - 4) digitale modellen, de zogenaamde insilicoaanpak, waarbij simulatiemodellen voor de hersenen en hun functies worden ontwikkeld en gebruikt. De uitdaging is om de biologie van echte hersenen na te bootsen. Daarbij wordt gebruikgemaakt van algoritmen en artificiële intelligentie;*
 - 5) invasief onderzoek bij de mens. Dat is een delicaat terrein. De mens is het beste model om ziekte bij de mens te onderzoeken, maar om evidente redenen zijn er snel ethische barrières. Tijdens de behandeling van patiënten kan alvast veel informatie worden vergaard en neurochirurgie is de afgelopen decennia veel veiliger geworden. Toch moet er zorgvuldig worden omgegaan met ethische kwesties en is de instemming van de patiënt een absolute voorwaarde;”.*

AMENDEMENT Nr. 3

voorgesteld door Meyrem Almaci

Aan het derde streepje, 9°, een punt c) toevoegen, dat luidt als volgt:

- "c) de ontwikkeling van een multidimensionaal label, waarbij een bronzen, zilveren of gouden status wordt toegekend, naargelang van de ambitie waarin laboratoria zich onderscheiden in het succesvol doorstaan van controles (bronzen status), het ondernemen van extra inspanningen om het welzijn van proefdieren te verbeteren (zilveren status) en het aantal dierproeven effectief af te bouwen (gouden status), rekening houdend met de mogelijkheden binnen het type onderzoek dat ze verrichten. De concrete parameters worden in overleg met de sector uitgewerkt op basis van best practices. Belangrijk daarbij is dat er een kader wordt gecreëerd waarin ambitie wordt gestimuleerd én zichtbaar gemaakt;”.*

AMENDEMENT Nr. 4

voorgesteld door Meyrem Almaci

Aan het derde streepje, 10°, een punt e) tot en met h) toevoegen, die luiden als volgt:

- "e) de ethische commissies inzage te geven in alle dierproeven, de kostprijs, de opdrachtgever en de resultaten;*
- f) de ethische commissies te laten bestaan uit onafhankelijke en externe leden die niet betrokken zijn bij het onderzoekslaboratorium of de onderzoeken in kwestie;*
- g) minstens één van de externe leden te laten aanduiden door de Raad voor Dierenwelzijn;*
- h) de voorzitter van de commissie te laten aanduiden onder de externe leden;"*.

AMENDEMENT Nr. 5

voorgesteld door Meyrem Almaci

Aan het derde streepje, 11°, een punt c) toevoegen, dat luidt als volgt:

- "c) de inzet van proefdieren voor wettelijk voorgeschreven veiligheidstesten voor chemicaliën, voedingsingrediënten en pesticiden, uiterlijk tegen 2025 stapsgewijs wordt afgebouwd;"*.

AMENDEMENT Nr. 6

voorgesteld door Meyrem Almaci

Aan het derde streepje, 12°, een punt c) toevoegen, dat luidt als volgt:

- "c) de samenwerking van Vlaamse onderzoeksinstituten met proefdierlabo's of kweekcentra in het buitenland, die minder strenge criteria hanteren inzake dierproeven, te verbieden;"*.

